

A budapesti szállodások, vendéglősök és korezmárosok ipartársulata

ÉRTESITŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítő“ a társulat tagjai díjmentesen kapják.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IX. ker., Lónyai-utca 22. szám

— TELEPHON SZ. 123—46. —

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

H I R D E T É S E K

a társulatnál: IX. ker., Lónyai-utca 22. szám alatt vétetnek fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	40 korona
Fél oldal	20 „
Negyed oldal	12 „
Nyolcad oldal	7 „

Szakiskola.

Igen tisztelt Kartársak!

Felügyelő-bizottságunk 1912 október 22-én tartott ülésében elhatározta, hogy azon gazdákat (főnököket), akik nem küldik tanoncaikat pontosan iskolába, minthogy az iskola igazgatósága részéről minden kísérlet megtéetett, az elüljárásánál, mint I. foku iparhatóságnál feljeleníti.

Az iskolába járatás az 1884. XLVII. t.-cikk értelmében kötelező. A pontos iskolába járatás iparunk felvirágoztatása szempontjából kívánatos és szükséges.

Az ipartársulat nem kimél anyagi áldozatot az iskolára. Minden tanuló látogatási könyvvel van ellátva, melyből minden gazda tudomást vehet tanulója pontos vagy hanyag iskolabjárásáról. Az iskolára fordított nagy anyagi áldozat csak akkor termi meg a remélt gyümölcsöt, ha gyermekeink pontosan és szorgalmasan járnak az iskolába. Ezt eddig — fájdalom — nem tapasztaltuk. Minden kellemetlenség elkerülése végett kérem i. t. Kartársaimat, hogy tanoncaikat pontosan küldjék iskolába és iskolába járásukat szigoruan ellenőrizték.

Kartársi üdvözlettel

Palkovics Ede

felügyelő-bizottsági elnök.

Szövetség.

„A Magyar Vendéglősök Országos Szövetségé“-nek folyó évi szeptember hó 18. és 19. napjain Pozsony városában tartott közgyűlése.

(Folytatás.)

A nyugdíjgyesület közgyűlése az igazgatóság jelentését egyhangulag tudomásul vette, mire Bokros Károly elnök ezt, mint határozatot kihirdette.

Dr. Nagy Sándor egyesületi ügyész beterjesztette a zárószámadást és a felügyelő bizottság jelentését.

A közgyűlés mindkettőt tudomásul vette és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta a felmentvényt, azután jóváhagyta a jövő évi költségvetést.

Halub Rezső a nyugdíjgyesület 15 évi fennállásának

évfordulójára figyelmeztetette a közgyűlést, és hangsúlyozta, hogy Bokros Károly elnök ugyanannyi ideje áll az egyesület élén. Indítványozta, hogy az egyesület különös tekintettel Bokros Károly érdemeire, ünnepelje meg az évfordulót.

A közgyűlés helyesléssel fogadta az indítványt és előkészítő bizottságot választott, melynek Glück Frigyes, Kommer Ferencz, Dökker Ferencz, Francis Lajos és Dr. Nagy Sándor ügyész lettek tagjai.

A közgyűlés a felügyelő bizottság tagjaivá Kittner Mihályt és Lukacsek Ferencet választotta meg.

Az indítványok tárgyalására nem került a sor, mert úgy a pozsonyi, mint a kassai választmány is visszavonta indítványát.

Bokros Károly elnök szép záróbeszédével a nyugdíjgyesület közgyűlése befejezést nyert.

Másnap; szeptember 19-én reggel 9 órakor a vármegyeház tanácstermében tartotta meg a szövetség évi rendes közgyűlését.

A közgyűlést Glück Frigyes elnök a következő beszéddel nyitotta meg:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Szeretett kartársaim!

A „Magyar vendéglősök országos szövetsége“ XIV-ik évi rendes közgyűlését ezennel megnyitom, és bejelentem, hogy a közgyűlést alapszabályszerűen hívtuk egybe, és hogy a közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére Dr. Nagy Sándor ügyészt, hitelesítésre pedig Holub Rezső és Kittner Mihály urakat kérem fel. Örömmel üdvözlöm a szövetségnek nagy számban megjelent tagjait, ugyszintén a vendégeket, különösen pedig Kumlik Tódor polgármester, Angermayer Károly iparegyesületi elnök, Obersehll Pál dr. jogakadémiai tanár, városi bizottsági tag, Neumann Ferencz városi bizottsági tag, Fischer József és Stein Sándor iparkamarai tag urakat. [Kérem őket, legyenek tanui közgyűlésünknek és jóindulatulag kísérik figyelmükkel.

A közgyűlés zajos éljenzéssel fogadta a megnyitó beszédet.

Kumlik Tódor polgármester az üdvözlő beszédre következőleg válaszolt:

Igen tisztelt uraim!

Tisztelt elnökük szives üdvözlő szavait Pozsony szabad királyi város közönsége nevében köszönöm. Önök itt komoly munkára gyűltek egybe s a magam részéről a legjobb eredményeket és sikereket kívánom. A munkán kívül önök a szorakozásnak és üdülésnek is időt fognak szentelni és ezért kívánom, hogy az a jó benyomás, amit rövid ittlétük alatt nyertek, erősödjék, úgy hogy jó emlékekkel távozzanak innét. Az önök ipara régóta ismert ebben a városban és már a középkorban virágzott. Már 1451-ben itt Pozsonyban volt egy korcsmaház és a ház még ma is fennáll. A mostani Szilágyi Dezső-, illetve Hosszu-utcában. Hires vendéglők voltak a középkorban a Vademberhez, az Aranysashoz és a Fekete oroszlánhoz címzett vendégfogadók is. Pozsony vá-

ros korcsmája már 1677-ben nyílt meg. Érdekesnek tartom még megjegyezni, hogy 1744-ben Innichenből egy Pauler Antal nevű korcsmáros jött Pozsonyba és itt a Csukához címzett vendégfogadót nyitotta. Ennek a Paulernek dédunokája a híres Pauler Tivadar egyetemi tanár és miniszter. 1857-ben Palugyay vetette meg alapját a mai szállodai és vendéglői életnek Pozsonyban. Az ő szállodája a „Zöldfához” címzett vendégfogadó, európai hírnévre tett szert, de sajnos, ma zárva van, mert a család nem tudta a híres szállodát bérbeadni. Szívvel üdvözlöm önöket és kívánom, hogy fontos teendők végezve, jól érezzék magukat városunkban és szíves üdvözlésükre egy magyaros istenhozza önöket! köszöntéssel válaszolok. (Éljenzés és taps.)

Glück Frigyes elnök erre következőleg folytatta megkezdett beszédét:

Tisztelt közgyűlés!

A polgármester ur szíves szavait megköszönvén, szívesen üdvözlöm Pozsony szabad királyi város közönségét és itteni kollogáinkat, akik módot nyújtottak arra, hogy idejöhessünk. A mai Pozsony, Vratdlsburgium, Brédslavasburg, néven őskori főváros. Hazánk büszkesége, ezer esztendő kulturájának történetében böngészve oly bámulatos sok és értékes anyagot találunk, hogy elég volna két országnak is. Nagy Lajost, Zsigmond királyt, Mária Teréziát elég említenem és ez megmondja, mit jelent egy város fejlődésében, kulturájában egy császár, egy király. A történelem lapjai bőven szólnak erről; de mi is érezzük, hogy a végzett munka után történeti momentumok keletkeznek, események megrögzítettnek, tények és történetek leszögezettek. Mi is munkát végzünk bár csendben és békében, és azért még sokkal jobban esik Pozsony város polgármesterének elismerése. Ha végig tekintek e díszes teremben, örömmel veszem észre nemcsak kartársaim fokozottabb érdeklődését, hanem azt is, hogy újabb és újabb erők tömörülnek igazságos ügyünk mellé, annak megvédésére, Mindig többen vesznek részt tudásukkal és gyakorlati tapasztalataikkal munkánkban, támogatva bennünket. Azok pedig, akik üzleti vagy egyéb elfoglaltságuk miatt közgyűlésünkön meg nem jelenhettek, írásban jelezték velünk való közösségüket, amely tényről örvendve emlékezhetem meg. Szívem mélyéből üdvözlöm kedves kartársaimat és kívánom, hogy jelen munkánk eredményes legyen. Tavaly Budapesten a régi országházban, hol hazánkra nézve oly sok üdvös munkát végeztek, ma pedig Pozsonyban Magyarország régi, fényes multu koronázási vártosának vármegyeházi termében ülésünk! Mindkét helyen országunk szép hazánk polgárainak jólétét célzó munka folyt. Jó jelnek veszem, hogy itt gyűltünk össze, beszámolván mult évi tevékenységünkről, új erőt merítve, megbeszélve és megvitatta jövő munkaprogramunkat és határozatot hozva a tőlünk függő munkák végrehajtására.

Egy év ismét lezajlott és az évi jelentés beszámol munkánkról. Sajnos, nem mindig a mi akaratunktól függött a végrehajtás. És ezt a megjegyzést nem a csüggedés adja szájamba, mert mi sem jobbra, sem balra nem nézve, tovább dolgozunk és haladunk kitűzött célunk felé. Utunk akadályait igyekezni fogunk gyöngéden, emberiesen, humánusan eltávolítani, de nem ijedünk meg az erélyes beavatkozástól sem, mert nem akadályoztathatjuk magunkat megkezdett és kitűzött munkánkban. Igazságos ügyünket nem hagyhatjuk, mert munkánk önzetlen s mindég fognak akadni olyanok, kik tovább viszik azt és így egyenes uton haladva, pocsoltyába nem juthatnak. Az ily munkára lelkes emberek mindig fognak akadni. Azt mondtam az imént, hogy célunk parancsolja az erélyes és tudatos munkát. Igen! Iparunk most abban a forrongásban van, hogy kezdik polgártársaink megbecsülni és megjövendőlkedem, hogy a társadalom a jövőben mind jobban megfogja becsülni. Ez azonban tőlünk is függ. Folytassuk megkezdett munkánkat, létesítsünk iskolákat szerte az országban, fejlesszük a meglevőket a modern kor igényeinek megfelelően, hogy a tudásnak minden előnyét elsajátíthassuk. Teremtsük meg a vendéglősnek hivatásos, de mégis vendéglátó jelzést, aki higiénikus, esztéti-

kus és életfilozófiai szempontból is megállja helyét. Gondoskodjunk a tanoncoknak othonairól, a végzett tanoncok továbbképzéséről, az étellel való küzdelemben pedig szilárd, jellemerős karakter-képzésükről, utazási ösztöndíjakról és a működő és dolgozó kartársaink nyugdíjjal egybekötött menhelyeiről, úgy, hogy kartársaink nyugodtan nézhessenek jövőjük elé. A kezdet már megvan, a talaj egyengetve, előkészítve, csak tovább kell fejleszteni józansággal párosult kitartó munkával erős akarattal, összetartással! E nélkül rombadól minden eddigi tevékenység. Nem utópiák ezek, amelyekkel kár foglalkozni, hanem kötelesség a jövőre való tekintettel, mely szociológiai előrelátást, egyesülést, erősödést parancsol ránk modern kialakulás folyamatában. Kedves Kartársaim! Még csak egy pillanatra kívánom türelmüket igénybe venni! Hisz már eleget beszéltem, de összegezni kívánom jövőbeli munkánkat. A fiatalok kiképzésén kívül az öregek és szerencsétlenek ellátása a nyugdíj- és menedékház révén nagyot fog segíteni. De nézzük csak tovább az erős fiatal vendéglős kartársakat! Ő értük is kell valamit tenni. Elsősorban meg kell védeni őket attól, hogy idegen elemek a tanult vendéglősnek oktalan és tudatlan károsodást okozzanak, önmagukat és embertársaikat károsítva, senkinek sem használva, csak a tudatlanságból okozott közgazdasági kárt szaporítva! Ennek meggátlását csakis törvény által érhetjük s azért kívánjuk már régen, de újból és mindig iparunk képesítéshez való kötését és az ipartársulati kényszert, amelynél azonban még hatalmasabb a szövetkezés. Ezt a fontos kérdést tanulmányoznunk kell és jól meg kell oldanunk. Ha lapozgatjuk a statisztikát, azt látjuk, hogy míg tizennégy évvel ezelőtt Magyarországnak italmérési jövedelme csak 500000 korona volt, addig ma (1911-ben) 4.665.000 korona, tehát közel 1000 százalék az emelkedés. Ha azt vesszük, hogy csak 10 százaléka az összértéknek az áruérték, úgy ez megfelel 50 milliónak, amit Magyarország vendéglői kara forgalmaz. Ha csak az élelmiszert vesszük, ami nálunk az italértéknek háromszorosa, úgy husban, halban főzelékek és egyéb élelmiszerekben vendéglőseink 150 milliót forgalmaznak. Összegezve tehát mintegy kétszázmillió az az összeg, amit mi kiadunk és beveszünk. Más iparban ha ily nagy összegre számíthatnának, úgy réges-régen megalkották volna a maguk szövetkezetét. De itt, ebben a kérdésben természetesen az összerdekeknek meg kell nyilatkozniok. Jobb lesz, ha kezdetnek egyes városok maguk önállóan oldják meg a szövetkezési kérdést és ha az összeolvadás csak később történik meg. Ez helyesebb és könnyebb is, nekünk azonban a kérdéssel foglalkozni érdemes és kell is. Ha ezt előkészítjük, a fiatal generáció részére, úgy a tetterős vendéglősi karról is gondoskodva van. Ily irányban működve, ily elveket követve, most már áttérünk napirendünk első pontjára, a szövetség központi igazgatóságának évi jelentésére. (Lelkes éljenzés és taps.) Következnék tehát a szövetségnek mult évi működéséről való beszámolás. A szövetség évi jelentése a tagok kezében van és ezért csak a jelentés egyes pontjait fogja dr. Nagy Sándor ur ismertetni. A szegedi ipartársulat a sörös poharak és palaczkok hitelészetése ügyében beadott indítványa most van tanulmányozás alatt és így e kérdésről ma nem tárgyalhatunk. Ugy tudom egyébként, hogy az ipartársulat elállott az indítvány tárgyalásától.

Dr. Nagy Sándor ügyész a napirend értelmében a következő évi jelentést terjesztette be:

Tisztelt Közgyűlés!

Közgyűlésünk mai napján az a kis, de lelkes gárda, kartársaink a magyar vendéglősiparnak legjobbjai, kik tizenkét év előtt országos szövetségünk létesítésének kezdeményezését magukra vállalták, a jól teljesített kötelességnek lélekemelő érzésével tekinthetnek vissza a multba. E mult, a maga nagy erkölcsi eredményeivel, jótékony-sági, közművelődési és társadalmi alkotásaival bizonyítja ugyanis legjobban, hogy önzetlen, áldozatkész és közhasznu munkásságukkal nemcsak egy fejlődésre képes intézménynek alapját vetették meg, hanem egyúttal ennek megerősödését és jövőjét is biztosították.

Ma ezt már egész határozottsággal állapíthatjuk meg. Mert habár az intézmények történetében éppen úgy, mint az egyes ember életében — tizenkét év nem sok, a kétségbevonhatatlan tények egész sorozatának felemlítésével, az alkotások tömegének felsorolásával bizonyíthatnók, hogy országos szövetségünk a lefolyt tizenkét év alatt nemcsak a kezdet nehézségein ment szerencsésen keresztül, hanem mindenkor beváltotta a létesítésekhez hozzáfűződött várakozásokat, minden bajnak és panasznak orvoslója, minden jó ós nemes törekvésnek istápolója igyekezett lenni, jeles alkotások és közhasznú kezdeményezések révén tevén értékessé és maradandóvá iparunk érdekében kifejtett munkálkodását.

Ha ezt nem tesszük, ha — bármily lelki gyönyörűségünk is telnék benne — nem soroljuk fel, hogy a szövetség fennállása óta elmúlt tizenkét év alatt mi minden történt a vendéglősipar erkölcsi és anyagi érdekeinek biztosítása, a vendéglősiparra vonatkozó törvények és rendeletek egységes és igazságos végrehajtása, az ezen idő alatt létesített intézményeink támogatása fejlesztése és szaporítása érdekében; ha nem vesszük számba a szakirányú tanoncoktatás terén elért eredményeket, ha nem emeljük ki nyupdíjegyületünk bámulatos fejlődését és nem mutatunk újabb, nagyjelentőségű kezdeményezéseinkre; úgy ennek oka nem más, hogy ugyanakkor, midőn megelégedéssel tekintünk vissza a múltba, egyuttal teljes tárgyilagossággal bevalljuk azt is, hogy a magunk elé szabott utnak voltaképpen még mindig csak a közepéig jutottunk el, hogy eredményt csak egyes részletekben értünk el, hogy igen sok feladat vár még megoldásra és hogy attól az ideális végcéltől, mely a szövetség megalapításakor lelki szemeink előtt lebegett, még mindig elég messze vagyunk. Csak egyes csatákat nyertünk meg, ezt bizonyítja szakoktatási és nyugdíjügyünk gyönyörű fejlődése, magát a háborút azonban nem, mert sok tekintetben, így az ingyenes munkaközvetítés országos szervezése, a vendéglősmunkaadók, az idegenforgalmi szakosztály szervezése, munkásaink jogviszonyainak rendezése terén jóformán csak munkánk kezdetéig értünk el. E tény beismerése azonban nemcsak hogy nem csökkenti, hanem ellenkezőleg növeli munkaerőnk, munkakedvünket, mert eddig elért eredményeink megerősítenek bennünket ama hitben, hogy idővel ezen feladatokat is sikerrel fogjuk megoldhatni.

Működésünkről azzal számolunk be a m. tisztelt Közgyűlésnek, hogy egyesületünk tevékenysége, mint mindig, úgy a múlt évben is a vendéglősök összes ipari mozgalmának, kívánalmának és óhajainak hű kifejezője volt. Egy pillantás az összefoglaló jelentésünkre, igazolja, hogy a múlt évben is becsülettel igyekeztünk megtelegeinknek, amiről egyes rovatainkban bőven beszámolunk. E helyen csak érinteni kívánjuk még, hogy a szövetség országos jellegűvé is tette. Bár előttünk kezdésünkben évről-évre rendszeresen ismétlődik, ami nem azzal a célzattal történik, hogy a szakosztályok által elért eredményekkel kérkedjünk, vagy dicsekedjünk, hanem, hogy utaljunk arra, hogy ezek kulturális és emberbaráti munkája is a szövetség programszerű működésének kiegészítő részét képezi.

Jelentésünk eddigi beosztását megtartva, a következőket ajánljuk t. tagtársaink figyelmébe:

I. A „Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége“ ellen intézett támadások.

Már a múlt évi közgyűlésünkön is felemlítettük, hogy a budapesti vendéglősök egy töredéke „Székesfővárosi vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata“ néven külön ipartársulatot alakított s ezt az alakulást egy „Országos vendéglős egyesület“ létesítésével országos jellegűvé is tette. Bár előttünk kezdettől fogva nyilvánvaló volt, hogy ezen alakulások csak meddő versengést, az érdekeltségnek újabb költségekkel való megterhelését eredményezik áldozatkészégük indokolatlan igénybevételével, az ellentük irányuló mozgalomnak nem kívántuk utját állani mindaddig, míg erre a mozgalom vezetőinek azon nem eléggé elítélhető cseleke-

detek, hogy 1910. évi szövetségi közgyűlésünket néhány nappal megelőzve 1910. szeptember 6-ra egy országos kongresszust hívtak egybe, egyenesen reá nem kényszerített. Így történt azután, hogy 1911. évi közgyűlésünkön évi jelentésünkben is részletesen foglalkoztunk a szövetségünk ellen irányuló akcióval, amelylyel szemben egyedül ama méltányló elismerésben találtunk elégtételt, amelylyel az ország legtöbb ipartársulata szövetségünk működése iránt átiratilag feltétlen elismerését fejezte ki.

Daczára annak, hogy ugyanezen alkalommal nyomatékosan hangsúlyoztuk, hogy szövetségünk minden jogos törekvésnek készséggel enged tért és helyet és miként a múltban, úgy a jövőben is békés szellemben kíván működni, remélve, hogy ezen törekvése a közel jövőben egyesíteni is fogja az eddig ok nélkül szétforgácsolt és szertehuzó erőket, az 1910. és 1911. évi jelenségek újból megismétlődtek, amennyiben az „Országos vendéglős egyesület“ f. évi május hó 14. és 15-re újból országos értekezletet, illetve vendéglőskongresszust hívott egybe, minélfogva a megtévesztett vendéglősközvélemény és a félrevezetett vendéglősök szempontjából sajnálatos eseménnyel, mint szövetségünk ellen irányuló újabb támadással — ehelyütt is foglalkoznunk kell.

E kötelességünknek eleget vélünk tenni azzal, ha szövetségi elnökünknek és alelnökünknek egy előkelő napilap tudósítója előtt tett következő nyilatkozatait közöljük:

Glück Frigyes elnöknek nyilatkozata a következőleg hangzott:

„Az a tárgysorozat, amely a kassai kongresszuson napirendre kerül, alig tér el attól a munkatervtől, amelyet a Magyar vendéglősök országos szövetsége tett magáévá. — Így például a vendéglősipar jogviszonyainak törvényes rendezése már legalább is husz esztendeje foglalkoztat bennünket. Ez a kérdés mindaddig nem oldható meg, amíg az ipartörvény tervezett revíziója be nem következik. De jogos érdekeink akkor is csak úgy lesznek érvényesíthetők, ha azokért egyesülten szállunk síkra a magyar vendéglős-iparosság. Az italmérési engedélyek szabályozása, — amely szintén szóba kerül a kisvendéglősök által rendezendő kongresszuson — az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. törvény cikk módosítása által érhető el. Ez a kérdés is beható tanulmányozás alatt van a szövetségben a törvényezik módosítását azonban mindnyájunk érdekében természetesen ugyancsak egygyétömörülve kellene kérelmeznünk, mert különben az egész iparágat nevétségessé tesszük. A középponti közraktárak és a közös borpinczék megvalósítását is az hiúsította meg, hogy a vendéglős-iparosság szakadása által a vendéglősök közös érdekeiért folytatott akció vesztett erejéből és komolyságából. Ezért mentek füstbe a vendéglős-takarékpénztára és a vendéglősök jéggyárára vonatkozó tervek is. Pedig számtalanszor hangoztattuk azt, hogy a kicsinyes személyes torzalkodások nem homályosíthatják el a vendéglős-iparosság elsősorú érdekeit, hogy az anyatársulattól kivált csoport visszatérését nemcsak lehetőknek, de közös ügyeink eredményes elintézése céljából szükségesnek tartjuk. Ámbár Gundel János aggkora miatt való lemondása folytán az én elnöklésem mellett működő Budapesti szállodások vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatában is jelentős számmal képviselve vannak a kisvendéglősök, az anyatársulattól kivált csoport testületét általában a kisvendéglősök társulatának tekintik. De tévedés azt hinni, hogy ez a társulat hathatósabban és eredményesebben képviselheti a kisvendéglősök érdekeit, mintha a testület beolvadna az anyatársulatba, behozná ebbe a tagok tömegét és az országos középpontba a maga súlyával érvényesíteni igyekezne érdekeit. Most részekre szakadva harcolunk olyan célokért, amelyek felé mindnyájan törekszünk; a magyar vendéglős-iparosság erejét megbontva, elgyöngítve külön-külön — egyforma munkatervet, tárgysorozatot irunk lobogóinkra. Ez az állapot fölötté szomorú. Bizom azonban abban, hogy az az eszme, amelyet mi állandóan szorgalmunk, végül mégis diadalmaskodni fog a kicsinyes érdekek fölött és hogy abban a frakcióban, amely most országos kongresszust rendez, a jobb belátás fog felülkerekedni és

visszatér hozzánk, hogy a középponti szövetség küzdelmében a maga érdekével és erejével is részt vegyen.

Ugyanezen lap tudósítója előtt Kommer Ferencz alelnök következőleg nyilatkozott:

„Mikor fölemlítik a kassai kongresszust, az embernek önkénytelenül is az első gondolata, hogy kár az erőket így szétforgácsolni, annyival is inkább, mert azokért az ügyekért, melyek Kassán napirendre kerülhetnek, évtizedek óta küzd az országos szövetség és az anyatársulat. Különösen azért káros ez a helyzet, mert a vidéki vendéglős-iparosság nem tudja, hogy hová csatlakozzék, tehát hátráltatva van fejlődésében és megtévesztéseknek van kitéve. Ami az egyesülés eszméjét illeti, ahhoz a legszivesebben mi járulunk hozzá, hiszen mi voltunk ennek mindenkor a szószólói és az erre irányuló mozgalomnak vezetői. Rendkívül fontosnak tartom, hogy ezen iparág — és általában minden speciális iparág különösen az, amely annyira szoros kapcsolatokkal fűződik a közönséghez, mint a vendéglős ipar, — képvisellete által egységes legyen és ne diszkreditáltassék olyan széthúzás által, mint amilyen itt napirenden van. De hiszem, hogy az ugynevezett kisvendéglősök ipartársulata is befogja látni ezt a kis fuziót talán az is siettetni fogja, ha a kassai kongresszus fiaskóval fog végződni.”

Szövetségi elnökiünk és alelnökiünk állásfoglalása, illetve jóslása a kassai kongresszuson teljes mértékben beigazolódtott, mert a kassai kongresszus programja nemcsak azt bizonyítja be, hogy nincs a szállodás- és vendéglősiparosoknak egyetlen, sarkalatos, vagy bármily parányi panaszuk, bajuk és aggodalmuk ipari szempontból, mely az orsz. szövetség programjában összefoglalt adatok tárházában elő nem fordult és ismeretlenül maradt volna, hanem azt is, hogy a „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata” által 1885. óta egybehívott kongresszusok, majd pedig 1900. óta a „Magyar vendéglősök országos szövetsége” közgyűlései a legnagyobb gondossággal és legaprólékosabb részletekre is kiterjeszkedőleg mind összehordták azt az anyagot, mely a vendéglősipar érdekeinek megóvása és előmozdítása szempontjából tárgyalást igényel és feldolgozásra egyáltalán érdemes.

Glück Frigyesnek és Kommer Ferencznek, a „Magyar vendéglősök orsz. szövetsége” és a „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata” elnökének, illetve alelnökének nyilatkozatai a kassai ellenkongresszus lényegét és az azt egybehívó egyesületek káros voltát annyira megvilágították, e kérdést egyszersmindenkorra annyira tisztázták, hogy részünkről most valóban meddő vállalkozás volna, ha hosszas okfejtéssel, a vendéglősipar legújabbkori történetének részletes ismertetésével, vagy a vendéglősiparra vonatkozó törvények szakszerű magyarázatával akarnók ezen egyesületek létesítésének és általuk rendezett összejöveteleknek felesleges, sőt destruktív hatását bizonyítani.

Ehelyett inkább ideiktatjuk a „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata” hivatalos lapjában, az „Értesítőben” ez ügyben megjelent következő lapnyilatkozatot:

„Mi célja lehet tehát e sajnálatos különczkedésnek, az erők szétforgácsolásának, az egységes testületi szellem hátráltatásának, gyöngítésének és ez által karunk tekintélye lejáratásának? Meri-e hinni és nyíltan vallani a „Székesfővárosi vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata”, hogy rátermettebb, hivatottabb a vendéglősök érdekeinek képviselőtére, közügyeink intézésére, mint a nagymultu és tekintélyben, befolyásban, erőben és cselekvőképességben magasan felette álló „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata”?

Azt hisszük; ezt csak beteges fantázia képzelheti, de józan megfontolással meggyőződésként vallani nem lehet.

Marad tehát egy másik gondolat, egy valószínű feltevés, mely azonban nagyon szomorú világot vet a vendéglősök egyik töredékére. Az t. i., hogy ott nem kartársaink viszik a vezérszerepet, Ők csak eszközül szolgálnak egyrészt

a telhetetlen hiúság legyezgetésében, másrészt áldozati báránykák önczélokat kereső pogány papjaik házi oltárán.

Mennyi munka, mennyi küzdelem és mennyi siker bizonyítékát és mennyi jótétemény soha el nem enyésző emlékét őrzi ipartársulatunk, ezt csak olyan ember tudja értékelni és megbecsülni, aki részese volt immár egy emberöltőn át kifejtett ernyedetlen tevékenységének, vagy legalább alkalma volt és nem sajnálta idejét állandóan figyelemmel kíséni ipartársulatunk életét.

Száz meg száz esetben emelte fel tiltakozó szavát, ha iparunk valamely sérelmét kellett elhárítani, ha iparunk létalapját: az italmérési jogot bitorták illetéktelen elemek, vagy ha iparunkat vakmerő kihágással akarták némelyek egyszerűen kisajátítani.

Az állami italmérési ügyről szóló 1888. évi XXXV. t.-cz. módosítása és ezzel kapcsolatban a szatócsok, fűszerek, csemegekereskedők, cukrászok, hentesek és kávéosok italmérési jogának korlátozása, a vendéglős-ipart engedély nélkül gyakorolni kívánó kávéosok, bodegások és kifőzők, a szállodásipart kompromittáló bordélyosok és éjjeli szállásadással üzérkedő pálinkamérők megrendszabályozása végeredményében mind-mind ipartársulatunk erélyes fellépésének és kitartó ostromának köszönhető. Egész tárházát őrzi ipartársulatunk a bizonyítékoknak, a kormányhoz, a pénzügyi hatóságokhoz, a rendőrséghez, szóval a közhatóságokhoz intézett, a vendéglősök javát, boldogulását kereső beadványoknak. Egy ilyen multtal bíró testülettel akar mérközni a félrevezetett kisdud tábor?

Vagy ha nem mérközni akar, hanem párhuzamosan haladni, akkor még kevésbé van létjogosultsága, mert a közös cél elérésében sokkal hatékonyabb módszer lenne az együttműködés, az erőt hatványozó összetartás és vegyék komolyan fontolóra kartársaink, hogy csakis e jelszóval vehetjük fel a jövőben reánk várakozó küzdelmet, ellenkező esetben szétmállik és beolvad iparunk a körülötte zajló áradatba.

Méltóságteljes, rendkívül komoly szavak ezek, alkalmasak arra, hogy ne csak mai közgyűlésünk résztvevői, hanem az ország összes vendéglősei ezek alapján alkossák meg véleményüket a szövetségünk ellen irányuló támadások felől.

II. Italmérési ügyek.

Megemlítettük már mult évi jelentésünkben is, hogy az 1899. évi XXV., az állami italmérési jövedékről szóló törvénynek, valamint az erre vonatkozó utasításnak, a vendéglősiparra vonatkozó sérelmes rendelkezései, a törvény és rendelet végrehajtására hivatott közegek visszaélései, a különböző fogyasztási szövetkezeteknek, a termelőknél és szatócsoknak iparunk rovására nyújtott különböző kedvezmények évtizedek óta állandóan napirenden vannak és hogy a „Magyar vendéglősök országos szövetsége”, valamint a „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata” által e panaszok, sérelmek, visszaélések orvoslása és megszüntetése tárgyában a pénzügyi kormányhoz intézett beadványainak se szeri, se száma.

E régi bajok tárgyában 1911. évi közgyűlésünkhöz a turóczi megyei ipartársulat a következő indítványt nyújtotta be:

Turóczi megyei szállodások, vendéglősök, korcsmárosok, és kávéosok ipartársulata.

Tekintetes Szövetség!

Ipartársulatunknak f. évi márczius hó 22-én megtartott rendes évi közgyűlésén, a Fenyőházán f. évi április hó 24-én Turóczi-, Árva- és Liptó vármegyék és Rózsahely város ipartársulatainak közös gyűlésén megbizattunk, hogy a „Magyar vendéglősök országos szövetsége” f. évi rendes közgyűlésén, tekintettel ama kiméretlen versenyre, mely a vendéglősöket és korcsmárosokat egyrészt a korlátlan kimérésekkel rendelkező szeszgyárak, másrészt ama vegyesárúkereskedők és fogyasztási szövetkezetek részéről sújtja, kik közönséges szesznek zárt palackokban árusítására, és égetett szesz

italok poharazására szóló engedélyvel bírnak, a következő indítványokat terjesszük elő:

1. A „Magyar vendéglősök orsz. szövetsége“ intézzen feliratot a nm. m. kir. pénzügyminiszteriumhoz aziránt, hogy az 1899. évi XXV. t.-cz. módosítsák olyképp, hogy szeszgyárosok, szesznagykereskedők, fogyasztási szövetkezetek korlátlan italmérési engedélyt egyáltalán ne kaphassanak, az eddig kiadottak pedig bevonassanak; továbbá, hogy a korlátolt engedélyvel bíró kimérők — a közönséges szesz és az abból készült pálinka kizárásával — csakis legalább 50%-os égetett szesz és édesített szesz italokat adhassanak el, még pedig 2 dltrnél, bort és sört pedig félliternél nem kevesebb mennyiségben, czimkével ellátott zárt palaczkban, végül hogy a poharazás — finomabb italokra nézve kizárólag csemege- és bodegaüzletekben, finomabb édesített szesz italokra nézve pedig (bor és sör kizárásával) csak czukrászdákban engedjék meg.

2. Terjesszen emlékiratot a nm. m. kir. belügyminiszteriumhoz az előző pontban foglaltak támogatása érdekében, feltüntetvén azon erkölcsi kárt, melyet a fentemlített kimérések a titokban terjedő asszonyi és gyermeki alkoholizmus révén okoznak.

3. Indítson e sérelmek orvoslása czéljából országos mozgalmat és hívja fel az ország összes ipartársulait a mozgalomhoz való csatlakozásra, szükség esetén alakítson egy országos küldöttséget, mely sérelmeinket a parlament elé viszi, kifejtvén az ország képviselői előtt, hogy akkor, midőn az idegenforgalom, mint a nemzetgazdaság egyik legfontosabb tényezője fejlesztetik, amiben viszont a szállodás és vendéglősiparosé a főszerep, melynek fejlődése alapja az idegenforgalom emelkedésének, mely egy ország pénzügyi helyzetét is megjavítani képes; nekünk magunknak kötelességünk feltárnunk és nyíltan bevallanunk ama bajokat, melyek iparunk fejlődését gátolják.

Amidőn megbízatásunknak ezzel eleget tettünk, tisztelettel kérjük a tek. szövetséget, mint egyedül hivatott érdeképviseletünket, hogy őt vármegyei ipartársulataink fenti kérelmeit magáévá tenni, s azok teljesítése érdekében a kellő intézkedéseket megtenni sziveskedjék.

Ruttka, 1911. augusztus 20.

Gottfreid s. k.
titkár.

Klein Ferencz s. k.
elnök.

Ezen indítványon kívül — közvetlenül a közgyűlés után — az árvamegyei iparsulat a következő átiratot intézte szövetségünkhöz:

Árvavármegyei, korcsmárosok és vendéglősök ipartársulata.

A „Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége“ tekintetes Elnökségének

Budapest.

Van szerencsénk a tek. Elnökséget tisztelettel felkérni, hogy a kis mértékben elárusítók visszaélései ügyében a kellő intézkedéseket megtenni sziveskedjék, mert a vidéken ezen, elárusítók oly mérvben üzik a visszaélések sokféle módját hogy a szó valóságos értelmében pusztító hadjáratot viselnek a korcsmárosok ellen, akik folyton szegényednek, tönkre is mennek, mert kizárólag az italmérésből folyó jövedelemre vannak utalva, míg a kismértékben elárusító falusi szatócsok ebbeli jövedelme csak mellékereset számba megy.

Ipartársulatunk választmánya ezen kérdést állandóan napirenden tartja, mint összes tagjainak létkérdését és kívánalmait a következőkben foglalja össze:

Kivánjuk az 1899. évi XXV. törvényzikk és annak végrehajtása ügyében kiadott 64758/1899. sz. pénzügyminiszteri rendelet módosítását oly értelemben, hogy az új italmérési engedélyek maximális száma korlátoztassék, hogy az illeté-

kes ipartársulat előleges meghallgatása nélkül engedély ki ne adassék; hogy a kis mértékben elárusítók az eddiginél szigorubb ellenőrzéssel szorittassanak a törvények és rendeletek megtartására, hogy jogukat italmérési joggá ki ne szélesíthessék, hogy zárt edényeik hitelesítése el ne odáztassék.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

Vendéglősök pénteki összejövetelei.

November 1-én. Mindszentek napja. Nem lesz összejövetel.

November 8-án Malosik Róbert és Nándor vendéglőjében VII., Dob-utca és Csengeri-utca sarok.

November 15-én Schárhán Jánosné vendéglőjében VII., Akácfa-utca 12.

November 22-én özv. Hruska Jánosné vendéglőjében VI., Podmaniczky-utca 21.

A vendéglősök („Jóbarátok társasága“) szerdai összejövetelei:

November 6-án Kerekes Pál vendéglőjében IX. ker., Mester-utca 61.

November 13-án Mayer István vendéglőjében IX. ker., Drégely-utca 7

November 20-án Pulai Gyula vendéglőjében VIII. ker. Baross-utca 6.

November 27-én Sompa Lukács vendéglőjében IX. ker. Márton-utca 18.

„Próféta“ növénylikőr kizárólagos gyártási vállalata

CSILLAG ILLÉS

Budapest, IV., Petőfi-tér 2. szám.

Telefon 117-15. Telefon 117-15.

Próféta

Növénylikőr.

Csak ezen védjeggyel valódi.

Csak ezen védjeggyel valódi.

Étvágygerjesztő, gyomorerosító és nagyon kellemes üdítő szer. Túrista-, vadászati-, utazási- és házi-célokra a legjobb.

H I R D E T M É N Y.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **(XXXI. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A **Magyar. Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

Az I. osztály huzása **1912 november hó 21. és 23-án** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság**, és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1912. évi október hó 27-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

WEISSENSTEIN MÓR

mészáros.

B U D A P E S T L E G R É G I B B C É G E.

Alapítás éve: 1840.

Ajánlja az üzletében kapható csakis elsőrendű, hizottmarha- és borjúhusokat.

Különlegességek vendéglősök reggelijére és különös alkalmakra: hizott rostboeuf és borjúgerinc.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

Ászok-, Márciusi | **Kiviteli Márciusi**

(világos és sötét)

(barna)

S E R.

Megrendeléseket

a főzde mindenkor pontosan és a legnagyobb figyelemmel — az összeg előleges beküldése vagy utánvétele mellett — teljesít.

Nagyobb mennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

KORONA

(ála Pilseni)

Dupla Márciusi
és
Bakser.

A városligeti artézi gyógyforrás vize 970 méternyi mélységből 73-tól 92° C hőfok mellett törvén elő, föltétlenül bakteriummentes, s általunk lehűtve természetes állapotban, valamint szénsavval telítve mint „ILONA“ artézi savanyúvíz lesz forgalomba hozva. Tiszta izes és szénsav-tartalmánál fogva kitünő üdítő ital borral vegyítve igen kellemes.

2 liter ára 16 fillér házhoz szállítva. Rendelési cím: „Artesia“ részvénytársaság, Budapest, VII., Egressy-ut 20/c. Telefon 50-72

A székesfőváros városligeti Artézi-gyógyforrás bérlői.

MATTONI GYÓGY- ÉS VIZGYÓGY-INTÉZETE

GISSHÜBLER-PUCHSTEIN

Karlsbad mellett.

A MATTONI-féle giesshübler savanyúvíz eredési helye.

Pneumatikus- és belélegző-kurák.

Mell- és idegbetegek, üdülők, rheumatikusok stb. számára.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
természetes
égyvényes
SAVANYÚVIZ.

TRANSYLVANIA SEC

LOUIS FRANÇOIS & CO.

császári és királyi udvari szállítók
Budafok. Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége szállító. Budafok.

* 16 elsőrendű kitüntetés *

VÉDJEGY

* * Hors Concours * *

FŐRAKTÁR:
BORHEGYI FERENC
Telephon sz. 35-79.
Budapest, V., Gizella-tér I.

VEZÉRKÉPVISELŐK:
RUDA és BLOCHMANN
Telephon sz. 36-66.
Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgöncím: FRANÇOIS BUDAFOK.

Telefon BUDAFOK 15. szám.

TÖRLEY PEZSGŐ.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SÉRFOZÓDE

BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Fennáll 1854. év óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert:

DISZOKMÁNY. 1885.

JURY-TAG 1896.

Igazgatóság és városi iroda: VIII., ESZTERHÁZY-UTCA 6. szám.

Gyártelep és központi iroda: X., KÜLSŐ JÁSZBERÉNYI. UT II. sz.

Ajánlja: ászok, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, bak- és tavaszi idény-sörét, továbbá saját töltésű palacksöreit a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt köbányai palack-sör osztályából.

Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt sörfőzödénnek évi gyártási képessége 600.000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Aradon, Szegeden, Miskolcon, Kolozsváron, Nagyváradon, Nyiregyházán, Temesváron és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám József 4—29.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés: telefon-szám 56—58.